

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

14/1029-

22.09.2014

Høring - Forslag til endringer i forskrift om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen

Landbruks- og matdepartementet sender med dette forslag til endringer i forskrift om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen på høring. Det bes at om eventuelle kommentarer til endringen er departementet i hende innen fredag 14. november 2014.

Høringsdokumentene er også lagt ut på departementets hjemmeside under www.regjeringen.no/nb/dep/lmd/dok/horinger

Bakgrunn

Lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen¹ har som formål å legge til rette for spredning av svine- og fjørfeproduksjonen på flere enheter ved å regulere produksjonsomfanget hos den enkelte produsent. Uten konsesjon fra departementet kan ingen produsere et større antall svin eller fjørfe enn Kongen har bestemt.

Departementet kan gi forskrift² om konsesjonsplikten virkeområde, omfang, søknadsprosess og saksbehandling, mens grensene for konsesjonsfri produksjon fastsettes av Kongen i statsråd. Gjeldende konsesjonsgrenser ble fastsatt ved kgl.res. 11. april 2003 nr. 460 og videreført som § 1 i forskrift 1. april 2004 nr. 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen. Konsesjonsgrensen for slaktekylling ble hevet i 2013.

Regjeringen har varslet at man vil heve konsesjonsgrensene for slaktekylling og kalkun. Den foreslåtte endringen følger av vedlagte forslag til endring i den kongelige resolusjonen som fastsetter disse grensene. Dagens regelverk har nå vært gjeldende i 10 år. Erfaringene siden regelverket ble fastsatt i 2004 tilsier at det er behov for å gjennomføre enkelte andre endringer

¹ Lov 16. januar 2004 nr. 5 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen

² Forskrift 1. april 2004 nr. 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen

i forskrift om regulering av svine- og fjørfeproduksjon. I løpet av de 10 år som har gått har forskriften bare vært gjenstand for mindre justeringer.

Departementets forslag

Endring av grensene for konsesjonsfri drift i kylling- og kalkunproduksjon

De siste justeringene av konsesjonsgrensene har i hovedsak vært begrunnet i at det har skjedd en produktivitetsutvikling, blant annet gjennom raskere tilvekst. Det innebærer at det er mulig å produsere mer med uendret bygningsmasse. Større enheter og bedre utnyttelse av eksisterende bygningsmasse og teknologi gir lavere kapitalkostnader og mer effektiv produksjon. Det gir samlet sett lavere kostnader i produksjonen og grunnlag for lavere priser til forbrukerne.

I regjeringsplattformen heter det blant annet:

”Kvotebegrensninger og konsesjonsgrenser som hindrer utnyttelse av kapasitet i enkeltbruk og samdrifter må i størst mulig grad oppheves. Takene for maksimal produksjon heves først. Disse endringene må skje gradvis.”

Forbruket av kylling har økt betydelig de seneste årene, og produksjonen av både kylling og kalkun er tatt ut av målpris- og markedsreguleringssystemet. I dag reguleres produksjonen gjennom kontrakter og avtaler, og slik at det over tid – bortsett fra temporære svingninger - har vært godt samsvar mellom etterspørsel og produksjon. Departementet legger til grunn at dette fortsatt vil være tilfellet.

Ved at aktørene kan tilpasse seg med den struktur som er mest hensiktsmessig, vil produksjonen kunne effektiviseres og kostnadsnivået reduseres. Nye bygningsløsninger og tekniske løsninger har redusert arbeidsforbruket vesentlig, samtidig som det er en stadig større grad av spesialisering også i jordbruket.

Forskrift 4. juli 2003 nr 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav har bestemmelser som skal sikre at miljøhensyn blir ivaretatt ved lagring og spredning av husdyrgjødsel. Nye konsesjonsgrenser får ikke følger for kravene i disse regelverkene.

For å sikre at dyrevelferden i slaktekyllingproduksjonen blir ivaretatt på en god måte, er det allerede foreslått visse innstramminger i dyrevelferdsregelverket for hold av slaktekylling.

Dagens regelverk med differensierte beleggskrav gir incentiver til å drive med høy standard, der god velferd gir mulighet til å øke dyretettheten og dårlig velferd/husdyrmiljø medfører redusert tetthet i senere innsett. Det er foreslått å forsterke dette incentivet ved at det gis kraftigere reduksjon i dyretetthet ved dårlig velferd, samt at det settes strengere krav til dokumentasjon av god dyrevelferd for å produsere med høy tetthet. Det er også foreslått å innføre krav om ytterligere besetningsoppfølging i form av to obligatoriske besøk av besetningsveterinær per år.

Forslaget til endringer i dyrevelferdsregelverket ble sendt på høring av Mattilsynet på vegne av departementet 27. juni 2014. Høringsfristen for dette endringsforslaget var 9. september. Departementet vil også gjennomgå dyrevelferdsregelverket for hold av kalkun for å sikre at dyrevelferden blir godt ivaretatt.

Antibiotikaresistente bakterier i fjørfe er et økende problem i hele verden. Det er forbudt å bruke antibiotika som vekstfremmende middel til dyr i Norge, og bruk av antibiotika til sykdomsbehandling av norsk slaktekylling er svært begrenset. Når det gjelder forekomsten av resistente E. coli bakterier (ESBL) i kylling, regner man med at årsaken er import av infiserte rugeegg og ikke strukturforhold i fjørfeproduksjonen. Det er iverksatt to større forskningsprosjekter hvor Veterinærinstituttet er en viktig aktør, for å øke kunnskapen om ESBL hos kylling og betydning av smitte til mennesker.

Regjeringen vil styrke landbruket og legge til rette for større og mer effektive enheter i kylling- og kalkunproduksjon. I vurderingen av hvor grensene for konsesjonsfri produksjon skal ligge har departementet sett hen til hva som gir grunnlag for en fulltids sysselsetting på bruket.

Grensen for konsesjonsfri produksjon for disse produksjonene foreslås endret som følger:

- Slaktekylling: settes til 280 000 slaktede og omsatte dyr pr. år
- Kalkun: settes til 60 000 slaktede og omsatte dyr pr. år

Som følge av endringene i konsesjonsgrensene i forskriftens § 1 må også forholdstallene i § 3 endres for slaktekylling og kalkun.

Satser for standardisert erstatning

I Ot.prp. nr. 94 (2002-2003) Om lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen³ heter det at *"[E]rstatningen bør være av en slik størrelse at ulovlig produksjon ikke lønner seg, og bør ta utgangspunkt i den gjennomsnittlige fortjenesten av den ulovlige produksjonen"*. Til tross for at dekningsbidragene i de ulike produksjonene har endret seg de siste 10 år, har de standardiserte erstatningssatsene ikke blitt endret tilsvarende.

På oppdrag fra Statens landbruksforvaltning har Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) gjort beregninger av den gjennomsnittlige fortjenesten av ulovlig produksjon i de ulike konsesjonsregulerte produksjonene.⁴ Dekningsbidraget for de ulike produksjonene har variert en del i løpet av de siste ti årene.

Departementet har tatt utgangspunkt i de nye beregningene av dekningsbidragene, jf. vedlegg. For å ta høyde for fremtidige variasjoner og at ulovlig produksjon ikke skal lønne seg, foreslår departementet å justere satsene pr. ulovlig produserte dyr/konsesjonsenhet på følgende måte:⁵

³ Se s. 18

⁴ Med utgangspunktet i dekningsbidragskalkyler fra handbok for driftsplanlegging 2013/2014 og priser på egg, kjøtt og kraftfôr for perioden 2005-2014

⁵ For nærmere vurderinger av satsene se vedlegg 1 og 2.

Gjeldende rett		Departementets forslag	
Slaktekylling	kr 3 pr. dyr	Slaktekylling	kr 4 pr. dyr
Kalkun	kr 25 pr. dyr	Kalkun	kr 30 pr. dyr
Høns	kr 55 pr. dyr	Verpehøne	kr 90 pr. dyr
Slaktegris	kr 300 pr. dyr	Slaktegris	kr 300 pr. dyr
Avlspurke	kr 300 pr. konsesjonsenhet ¹⁾	Avlspurke, konvensjonell drift	kr 10 500 pr. dyr
1) Ei avlspurke regnes som 20 konsesjonsenheter, avlspurke i purkering som 40 konsesjonsenheter.		Avlspurke i satelitt	kr 18 500 pr. dyr
		Avlspurke i nav	kr 1 800 pr. dyr

I dom fra Gulating lagmannsrett av 26. februar 2014 kom retten til at det ved kortere overtredelse av konsesjonsgrensene ikke er anledning til å ilegge en fortjenestebasert erstatning ut fra et årsgjennomsnitt.

Saken gjaldt gyldigheten av Statens landbruksforvaltnings vedtak om pålegg av standardisert erstatning for overskridelse av konsesjonsgrense. Lagmannsretten la til grunn at overskridelsen bare hadde funnet sted i 49 dager og uttalte bl.a. følgende *”Det er imidlertid uansett i vår sak tale om et meget byrdefullt vedtak, der erstatningen langt overstiger den fortjeneste A ville hatt på den konsesjonsstridige virksomhet over 49 dager.”* I lovens forarbeider⁶ heter det at *”Erstatningen bør være av en slik størrelse at produksjonen ikke lønner seg, og bør ta utgangspunkt i den gjennomsnittlige fortjenesten av den ulovlige produksjonen”*. Retten mener at en ikke har hjemmel til å ilegge sjablongmessig erstatning av denne uten å ta overtredelsens varighet med i betraktning.

På denne bakgrunn foreslår departementet et nytt tredje ledd i § 8. Bestemmelsen gir hjemmel til å beregne erstatningen forholdsmessig dersom antallet innsatte purker har oversteget konsesjonsgrensen for en kortere periode enn ett år.

Omlegging av produksjonen

I forskriftens § 6 fremgår det at produsenter som har fått innvilget konsesjon kan gis tillatelse til å legge om produksjonen fra ett dyreslag til et annet innenfor innvilget antall konsesjonsenheter. Dette innebærer at produsenter som har konsesjon og ønsker å legge om produksjonen, må søke om dette. Formålet med bestemmelsen er at forvaltningen til enhver tid skal ha oppdatert oversikt over de ulike konsesjonene og hvilke dyreslag disse gjelder, slik at en kan føre en best mulig kontroll av disse. I høringsnotatet til forskriften⁷ fremgår det at hovedregelen er at det skal gis tillatelse for omlegging innenfor innvilget antall konsesjonsenheter.

Departementet ser at det kan være nyttig å vite hvilke dyreslag konsesjonen produseres på. Dette er imidlertid informasjon som kan hentes fra henholdsvis Leveransedatabasen og

⁶ Ot.prp. nr 94 (2002-2003) s. 18

⁷ Høringsnotat, november 2002. Del II: Forslag til ny forskrift om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen til erstatning for forskrift 26. mai 1994 nr. 370 om regulering av ervervsmessig husdyrhold side 26

søknad om produksjonstilskudd. I dag er det også disse fagsystemene forvaltningen normalt bruker for å se om en produsent produserer ut over gitt konsesjon eller konsesjonsfri grense.

Så lenge husdyrkonsesjonsregisteret gir informasjon om hvor mange konsesjonsenheter den enkelte produsenten har mulighet til å produsere, ser departementet derfor ikke grunn til å opprettholde et register som også differensierer på dyreslag. Dette vil også samsvare bedre med hvordan regelverket fungerer for produsenter uten konsesjon. Departementet foreslår på denne bakgrunn å oppheve forskriftens § 6.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke medføre vesentlige endringer i forvaltningen av husdyrkonsesjonsregelverket. Fjerning av søknadskravet ved omlegging av produksjonen vil imidlertid medføre en noe enklere og mindre tidkrevende forvaltning og et enklere regelverk for produsentene å forholde seg til.

Med hilsen

Viil Søyland (e.f.)
avdelingsdirektør

Hanne Klægstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	Oslo
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Øvre Vollgt. 9	0158	OSLO
Norsk Fjorfelag	Lørenveien 38	0585	OSLO
Nortura SA	Postboks 360 Økern	0513	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 8140 Dep	0033	OSLO
NHO Mat og landbruk	Postboks 5469 Majorstuen	0305	OSLO
Norsvin	Postboks 504	2304	HAMAR
Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund	Østensjøveien 39/41	0667	OSLO
Animalia	Postboks 396 Økern	0513	OSLO
Fylkesmennene			